

MAGYAR KURIR

A FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Pénteken Augustus 20-dik napján, 1813-dik esztendőben.

B é t s.

A' múlt esztendőben kezdődött nagy viaskodásnak, melybe Austria az által hogy az ő békességes próbatételei fogatosok nem lettek, már most belé elegyedve van, megújulásával, fellelte interessans dolog ennek valóságos okait, czélját, és várandó resultatumaik kijelenteni. —

Ha egy-egy vagy több öszszeszövetkezett Státusoknak a' Frantzia revolutziótól fogva Frantzia ország ellen kiűtött hadakozásai, éppen ezen Státusok nyomattatásának érzése, ezen Hatalmasságnak veszedelemmel fenyegetődző eszközei, a' birtokoknak megsértettetések, 's egyéb hasonló okok által támasztódtak; ha a' jelenvaló hadakozást is nagyobbára ugyan ezen okok hozták is el: tsakugyan szükséges annak újonan való elkezdődését más tekintetből is vizsgálni. Nem valamelyik szövetséges Hatalmasságnak indúlatoskodása; sem nem nagyobbulásra való vágyódása — tsak az elkedvetlenítő tapasztalásból származott meggyőződés, hogy a' békességnek helyreállítása a' jelenvaló szempillantásban lehetetlen legyen, adta ismét a' fegyvert az öszszeszövetkezett Hatalmasságoknak kezébe. —

Ők tsak abban az állapotban keresheték és kereshetik állandóan a' békességet, a' mely az erőnek mérseklött módon való

elosztatása által belőlről minden Státusoknak hátorságokat és függetlenségeket, 's kívülről az ő politikai fennállásokra megkivántató szabad munkálkodásokat, hátorságossá teszi, a' tsendességnek kezességét, mint megsérthetetlen szentséget, minnyajoknak kezébe adja, 's a' Státusoknak egész szövetségi öszszeköttetéseket azon széllyelrontatástól megoltalmazza, a' mely égyetlenégy Státusnak mások felett való elnyomó hatalmából szükségesképen következik. Frantzia ország megvallotta többszöri közönséges nyilatkoztatásai által, hogy ezen másokfelett való hatalomnak megtartása legyen a' czélzása; már tsak ez a' vallástétel egyedül, a' mely minden egyegy, nagyobb vagy kisebb Státusnak a' szabadsággal és függetlenséggel határok közzé nem szorított módon való elberetésének jussával ellenkezik, igazságos indító ok a' hadakozásra minden Hatalmasságoknak. —

A' mostani megújított hadakozásnak magas (nagy) czélja, egy Európai Státusnak javától sem idegen; minden régi vagy új Monarchiabeli uralkodó, minden független nép, szövetségese a' közönséges jóért felfegyverezett Hatalmasságoknak; birtokaiknak megerössítettését mindenik attól várhatja, ha ezen Hatalmasságok iparkodásai szerentsés következéssék leszen; elnyomattatástól és semmivé való tettetéstől

félbét, ha szerentsétlenül végződnek az ő iparkodásaik. —

Ha a' világ' boldogságáért és szabadságáért tsatázó Hatalmasságoknak tiszta és nemes czélzásaik az előbbeni próbatételekben legfényesebb reménységet nyújthattak: gondoljuk, hogy már most a' jelen lévő állapotban örvendező bátorsággal várhatjuk annak végső bételyesedését. Az újonnan elkezdődött hadakozásnak, mint az ezen felséges czélra vezérlő egyetlenegy eszköznek szükséges volta felől való meggyőződés, egyenlő eleven minden részes Hatalmasságoknál; egyenlő kívánságok és czélzások költötték azt a' feloldozhatatlan Szövetséget, a' melynél fogva minnyájoknak boldogságában szemléli kiki a' maga boldogságát. Az öszszeszoövetkezett Monárchák között mindenik egyenlő módon megismerete lelekszerént annak szükséges voltát, mindenik egész szíve szerént által látta annak jóltévő czélját. —

Nem magános czélzás, nem reábeszélés és idegen befolyás, hanem egyenlő meggyőződés és érzés által köttetett ez a' Szövetség, mely oly állandó leszen, mint a' milyen változandóság nélkül való a' Felsőleges Részeseknek az ő tulajdonságok (characterjek).

Örvendetes kinézésekkel kezdődik - el Austriára és Szövetségeseire nézve ez a' nyúgodalomért és függetlenségért való viszkodás. Az 1792-dik esztendőől fogva égyik hadakozásban sem látta az ember Austriának, az Orosz birodalomnak, és Pruszsiának egyesült erejeket egyszersmind a' tsatázó mezőn. Ez a' hatalmas öszszeszoövetkezés, Svétziának égyütt való dolgozásával is megerössítettik, míg az alatt a' Britannusok, Spanyolok, és Portugallusok a' Frantzia erőnek egy részével ezen birodalomnak határain verekedni fognak. Ez a' hadakozás — ha a' Gondviselés a' mi nemes lelkű Fejedelmeinknek iparkodásaikat megáldja — nem fog más, hasonló kívánságok által lelkesített Hatalmasságok-

nak abba való beállások nélkül, végződni. —

Ha ily nagy hadi erőnek öszszeszoövetkezés, az ellenséggel szembeálló katonának számosságokra nézve, bennünket tökéletesen megnyugtat: így az a' vitéz bátorság és buzgóság, mely a' tsatázókat ezen szent ügyre nézve lelkesíti, leg telyesebb bizodalommá teszi a' mi reménységünket a' dolgoknak szerentsés kimenetelekre nézve. —

A' békesség, a' minden Státusoknak szabadságokon és függetlenségeken fundáltatott békesség, utolsó czélja ennek a' nagy öszszeszoövetkezésnek. Országfoglalás és nagyobbulás végett ezen szent Szövetségnek égyikRészese sem rántott kardot: hanem, hogy népeiket a' leg nagyobb jónak megnyerése eránt bizonyosokká tecessék, határozták magokat arra, hogy tőlök az ő erejeknek és égyütt való munkálódásoknak áldozatját kívánják. A' népek meg fogják hallani ezt a' hívatatást, s az ő Felsőleges Uralkodóikkal égyesülvén, megszerzik azt az állapotot, mely őket és a' jövendőbeli emberi nemzeteket meg fogja őrizni azon rossz ellen, mely a' mi időnkbelieknek szerentséjeket és nyúgodalmakat ily írtóztató módon semmivé tette.

(Ez az előadás az égyik Bétsi német újságban jött-ki tegnap. A' másik Német újságban ugyan itt, és égyéb közönséges nyomtatásban is, kijött ugyan akkor a' hadakozást illető Manifestum is. Ezt a' M. Kurir Írói is kitelhető tehetségek szerént lefordítani, és tisztelt Olvasóinknak Ichető hamarsággal elküldeni, el nem foggják másolatni).

Cseh Ország.

Prága, Augustus 16-dikán. E' hónap 14-dikétől fogva olyan szerentsés fő városunk, hogy ő Cs. Kir. Felsőgét, a' mi igen szeretett Monárchánkat a' maga falai között szemlélheti. — Ferdinand ő Csász.

Hertzege, 's az Orosz Cs. Nagy Hertzegek, t. i. az Oldenburgi és Weimari Hertzeg aszszonyok is megérkeztek ide. —

Az Orosz Császár ő Felsége tegnap estvéli 8 óraker érkezett ide. Felsőes Urunk, a' miigen kegyelmes Császárunk, a' maga Felsőes vendégének közelítését megértvén, annak eleibe sietett.

A' két Monárhák a' város kapujában találkoztak, szekereikből kiszállottak, 's egymást a' véghetetlen sokasággal öszsze gyülekezett népnek örvendező kiáltozása közben nyájasan megölelték. — Azután a' Prágának *Hradsin* nevű részében lévő Császári kastély felé folytatták, a' lakosoktól önként megvilágosított útzákon útjokat, a' hol az Orosz Császárt a' mi Monárhánk, a' számára elkészített szobákba vezette, 's a' hol valami fél óráig együtt maradtak. Nem soká azután vissza adta az Orosz Császár ő Austriai Cs. Felsőségének a' látogatást: 's az után a' két Monárhák és a' két Orosz Császári Nagy Hertzeg Aszszonyok, ő Austriai Cs. Felsőségénél vatosáltak. —

Ma elútaztak innét a' két Cs. Felsőgek az ezen vidéken lévő környékeken találató seregeknek megmustrálására. Ma meg fogják ő Felsőgek tisztelni a' theatromot a' magok megjelenésekkel. —

Ma Pruszszus Király ő Felsőgét is várják ide. —

A' Bétsi Udvarhoz rendeltetve volt Fr. Követ Gróf *Narbonne* tegnap délfelé elment innét Prágából.

Elegyes Jegyzések.

Augustus 10-dikén írták Berlinből, hogy Generális *Moreau* Stralsund felől jöven, ezen hónap' 6-dikán *Stargardon* útazott által *Zillichau* felé, a' hol már készen állottak számára a' postalovak; az Orosz és Pruszszus fő hadi szállások felé folytatta útját.

A' *Monachium* levelek szerént, melyek Augustus 12-dikén indúttak, 8-dikdikban-délelőtti 11 óraker oda érkezett a' Nápolyi Király, és a' maga ott lévő Követjénél Gróf *Caracciolinél* szállott-meg. A' következett napon ki ment a' *Nymphenburgi* kastélyba a' Királyi Felsőgeknek meg látásokra, a' kikkel estve theatromon volt; 11-dikben tovább indútt onnét Dresda felé a' Frantzia nagy ármadához.

A' *Nymphenburgi* lögerben fekvő *Bavarus* seregek ismét nagy és fényes gyakorlást tartottak Augustus' 10-dikén reggel, melynek a' Királyi Felsőgeken kívül sok más fő emberek, Ministerek, Követek, 's a' többi, voltak szemlélők. A' seregeket Lovasság Generálissa Gróf *Wrede* vezérelte. Tüzzel való gyakorlás volt. A' Király és sok egyéb fő nézők egy magas folyosóról szemlélték a' seregeknek fordulásait, mely folyosó a' Király' sátora mellett ezen alkalmatosságra készített vala.

Dresda Aug. 6-dikán: — „*Napoleon* Császár e'hónap 5-dikén délelőt érkezett ide vissza; délutáni 3. óráig kinyúgodta egy kevéssé magát; azután késő éjtzakáig dolgozott; más nap reggel szokott audienziákat adott; estve theatromra ment, a' hol a' Frantzia játékosok *Cinnát* jádzották. — *Napoleon*' születése napjának innepére, Augustus' 15-dikére nagy előre való készületek tétettek vala, hanem már most mind ezek megváltoztak, és úgy tétettek a' rendelések, hogy Augustus 10-dikén tartassék cz az innep. — A' mi a' hadi készületeket illeti, ezekre nézve olyan beszéd folyt, hogy a' Császári testőrző sereg már Aug. 11-dikén útnak fog indúlni Dresdából az eleibe szabott cél felé, és hogy a' fizető 's egyéb tábori Cancellariák Lipsiába vitettnék, 's a' Dresdai ispotályok egészen kiüresíttnék, a' betegeket részszereént hátrább szállítják, rész szerént az *Albison* viszik lefelé.

Az eddig érkezett tudósítások szerint, *Dresdánál* gyűlt volt össze a' nagyobb Frantzia erő.

A' hadi történetekről még máig semmi új történeteket illető tudósításokat nem találunk közönséges újságainkban. E' helyeti a' *Lübecki* szegény lakosoknak keserves szenvedéseiket írja-le környűlállásosan egy útzó: —

„Nagy volt (úgy mond) az öröm, midőn a' múlt Mártziusban a' Frantziák az Albis jobb partja felől lévő vidékekről eltávoztak; nagyobb volt pedig még annál is a' szerentsés jövendő eránt való reménség, midőn az Oroszok ugyan azon hónapnak 21-dikén Lübeckbe megérkeztek: azok a' gyalázatos és keserves hat hónapok, mellyek alatt a' kereskedés elenyészvén a' leg szorgalmatosabb emberek meg nem kereshettek a' magok éelmeket, egyszerre elfelejtődtek a' szabadulás' szempillantójának eljövetele által. A' kereskedés egyszerre felelevenült; 25-dikben egyszerre 78 kereskedő hajók érkeztek meg; az a' reménség, hogy az Orosz birodalommal való kereskedésnek régi virágzása már most ismét lábra fog kapni, örömmel töltötte-el mindeneknek sziveket. —

„Mennél nagyobb volt azonközben ez az öröm, annál kínosabb volt a' Frantzia ármáda' visszajövetele' lehetséges voltának meggondolása, a' melly már Májusnak közepén rettegéssel töltötte-el az elméket, 's a' melly Junius 3-dikán valósággal bé is tel esedett. Eleintén jól viselték a' visszaérkezett Frantzia katonák magokat; semmi biztató hirdetések nem adtak ugyan ki, mint Lauenburgban, de szóval eléggé

biztatták a' Frantzia előljárók a' lakosokat azt is mondván, hogy a' kik elszaladtak, okosan tselekszik ha vissza jönnek, mert leg kisebb rosztól sem félhetnek. Ezen biztatások által megsalattatván, sokak vissza is jöttek; de ugyan megbánták könnyenhivőségeket. —

„Még *Bremában* e'képpen szólott volt Marschal *Davoust*: — *Tiak a' bűnösöket fogom megbüntetni.* — Arra a' kérdésre pedig, hogy kik legyenek a' bűnösök, e' képpen felelt: — a' *gazdagok.* — Lübeckben tsakugyan nem volt egész Junius 19-dikéig semmi szó, sem bírságszítések-ről sem fogladosokról. — Ekkor nap érkezett meg leg előbb az a' parantsolat, hogy a' lakosok minden nállok találtató Svétziai és Orosz kereskedő portékákat bé vallani tartoznak. Jun. 25-dikén pedig ide is megjött az a' parantsolat, hogy a' kik ki vándorlottak, ha Julius 10-dikéig vissza nem jönnek, minden tulajdonáikat elvesztik. Jun. 26-dikán a' Lübecki kapuk bézárattatván 's ötven előkelőbb kereskedők és kézművesek elfogattatván, szekereken Hamburgba vitettettek, 's az Albis vizén hajóra rakattatván, miut gonosztévők oda záratattak. Kevés napok múlva azt adatta M. *Davoust* tudokra a' Lübeckieknek, hogy 6 millió Frankokat tegyenek-le. Mind ezek annyira megrentették a' Lübecki lakosokat, hogy már az úttzán sem merték mutatni magokat; ha három négy ember az úttzán együtt megállott, azonnal széllyel veretett fegyveresek által; még tsak páltzát sem szabad volt hordozni. Julius közepén 600 emberek vitettek-el sántzásásra a' Hamburgiakhoz; kevés napok múlva 200 gyermekek, 13-tól fogva 16 esztendősek, Fr. ország' belső részeire vitettettek-el.

A' Bétsi Cursus Aug. 18-dikén: — 100 Forint Conventziós pénz, 19a 7/8 Forint Váltóredulában. — *Egy Császár arany 9 for. 41 és 5/8 kr.*

Irta: Pántzél Dániel.